

Bel Olid | paper de vidre

Bel Olid

Bel Olid (Mataró, 1977) tradueix, fa classes i escriu novel·la, assaig, teatre, poesia, contes, blocs i textos de tota mena. Ha publicat l'assaig *Heroïnes postmodernes: models literaris contra l'universal masculí* (premi Rovelló 2010), els contes *Crida ben fort*, *Estela* (premi Qwerty al millor llibre infantil 2009) i *Gegantíssima* (2016), la novel·la *Una terra solitària* (premi Documenta 2010) i el llibre de contes *La mala reputació* (Premi Roc Boronat 2012). També col·labora en diferents mitjans de comunicació.

Ara publica el seu segon recull de contes, *Vents més salvatges*, amb l'Editorial Empúries, i us n'ofereix un conte avançat.

Flors silvestres

Va deixar el cotxe al costat de la casa, de qualsevol manera. Li agradava aparcar així, quan anava a la casa de pedra on havia nascut la seva àvia. Aparcava sense ni fixar-s'hi, enmig de l'era, perquè no hi venia ningú, ja, en aquella casa. Només ella, de tant en tant, quan s'ofegava a la ciutat i necessitava escapar-se. El camí per arribar-hi era ple de pedres i calia anar tan a poc a poc que hauria exasperat qualsevol visitant.

En treure la maleta va pensar en l'Arnaldo posant-la al seient del darrere, al costat del cabàs amb el menjar, ella deixant el maletí dels estris de pintar al davant, al seient del copilot del Dyane groc.

—M'entens, oi? —havia dit la Gabriela.

Ell no havia dit res. L'havia abraçada, li havia obert la portella, havia fet un pas

enrere. S'havia quedat allà mirant com engegava el cotxe i s'allunyava.

La Gabriela pintava. Amb aquarel·la, amb pastel, amb oli, pintava. Sobre qualsevol paper que trobava, sense pensar, o per pensar. Quan no tenia paper ni pinzell pintava, també, dins el cap. I a això havia vingut a la casa on havia nascut l'àvia, a pintar. A estar sola, a respirar. A oblidar-se una estona de les reunions secretes de l'Arnaldo amb altres oficials, de la por que una nit ja no tornés. A treure's del pit l'ofec que el metge deia que era asma, una urpa de ferro que no la deixava dormir.

Va deixar la maleta, el cabàs i el maletí sobre la taula de fusta i va obrir els porticons de les finestres. La casa era senzilla: una cuina amb foc a terra i una sala a la planta baixa, dues habitacions a dalt. Encara que els pares hi havien fet algunes obres per fer-la més habitable, no hi havia lavabo, només una comuna al pati del darrere.

A l'Arnaldo no li agradava anar-hi. El molestava exactament el mateix que enamorava la Gabriela: era un lloc fora del temps, a una bona estona de l'aldea més propera. Sense cap comoditat més que el silenci, la llum, la solitud. En els vint anys que feia que estaven junts hi havia anat potser un parell de vegades, amb l'Arnaldo, i totes dues al principi.

A la Gabriela li estava bé. Ell sempre tenia coses a fer a Lisboa, i ella s'hi escapava quan volia. Li agradava tenir per davant unes quantes hores de cotxe fins a la caseta de Serra da Estrela, passar dies i dies sense parlar amb ningú. Pintar, dormir, pujar al rierol, baixar al poble i comprar pa i formatge. Fer-se un bon foc si feia fred, llegir a l'amor de les flames. Oblidar-se que no era lliure del tot.

Va netejar una mica abans d'instal·lar-se. La primavera havia començat oficialment i no quedava neu a la muntanya, però l'aire encara era fresc, i li agradava sentir-lo entrar per les finestres obertes, acompanyant el sol. Mentre fregava el terra cantava les cançons que li havia ensenyat la seva àvia. *Dorme, dorme, meu menino, que a tua mãe tem que fazer. Ela tem muito trabalho, e tem pouco que comer.* Gairebé totes les cançons que li havia ensenyat l'àvia eren cançons de bressol o versos picants que li recitava d'amagat del pare, perquè l'àvia sabia que al seu fill no li agradava que digués aquestes coses davant de la nena. Reien, llavors, després de cada paraula gruixuda, i des de l'altra punta de la casa el pare devia saber què feien, però no deia res.

Havia quedat òrfena, la Gabriela, amb la mort de l'àvia, com si res no la lligués ja a la família tret de la casa. L'hi havia deixat a ella en herència, la casa de pedra, i els cosins del nord s'havien empenyat. No pels diners, que en valia pocs, sinó perquè la Gabriela, la néta gran, era la preferida, i fins morta els ho havia de recordar, la vella. La Gabriela els havia repetit que podien anar-hi quan volguessin, que la Chica del bar de l'aldea tenia una còpia de les claus. Fins que va cansar-se de repetir-ho i trobar males cares, i no va tornar a trucar als cosins del nord.

Havia buidat, llavors, la casa, de tots els rastres indesitjats que hi havien anat deixant les visites esporàdiques dels cosins, dels tiets, fins i tot dels pares. Havia llençat gairebé tot el que no venia dels temps de l'àvia i ara entrar en aquella casa era com anar molts anys enrere i trobar una dona que neteja i canta, que col·loca els queviures a la fresquera, que bull aigua en un cassó, que s'asseu amb una tassa de te al banc de pedra que hi ha al costat de la porta, enganxat a la façana, i mira de quin color són els núvols, avui.

Aviat va ser l'hora d'engegar el foc. No havia sortit tard de Lisboa, aquell matí, però eren un grapat d'hores fins a arribar a la casa i li havia caigut la nit al damunt sense adonar-se'n. Va torrar-se un parell de llesques de pa, va picar quatre olives, va servir-se una copa de vi. Va agafar el llibre i va engegar el llum d'oli, però no es concentrava a llegir. El millor era anar a dormir, però ja al llit sentia a la panxa una inquietud tossuda, que no tenia cap causa reconeixible ni apagava cap pensament.

Va sortir el sol i va trobar-la desperta, encara, fent voltes al llit, embolicada amb els llençols groguencs de la casa, el cobrellit teixit de feia segles. Va decidir llevar-se. Sense ni fer el caf. va ficar a la motxilla un bloc, un estoig amb quatre coses bàsiques per pintar i un parell de peces de fruita. I va sortir, camí amunt.

Sentia que buscava alguna cosa, no sabia què. Com si una força l'empenyés, va caminar. Coneixia els caminois, els viarans, les senderes, però agafava cada revolt instintivament, com si no triés la ruta. Amunt, amunt, va caminar una hora, dues. Va arribar a la vall de dalt i, quan va sentir el belar de les ovelles, el cor li va fer un salt. Va continuar una mica més, va veure-les, lluny, encara; va seure sobre una pedra arrodonida, va treure el bloc de dibuix i un carbonet.

Era un ramat que li semblava enorme, ovelles i més ovelles, amb dos gossos d'atura que menaven el bestiar. N'havia vist molts cops, d'ovelles, és clar. Al voltant de casa l'àvia n'hi havia hagut sempre, com sempre hi havia hagut formatge al rebost, mentre va ser viva. Les havia conegut des de petita i les havia viscut amb la indiferència que ens provoca el paisatge habitual. Era natural, trobar ovelles al prat, i mai no havia sentit l'impuls de dibuixar-les. Aquell dia, però, se les mirava amb curiositat per primer cop; les veia de veritat per primer cop. El carbonet anava sol. Anaven apareixent sobre el paper les ombres grises, negres, blanques del prat que tot just començava a sortir de l'hivern, de les ovelles que pasturaven.

Va omplir un full, dos, deu, amb els ulls petits de les ovelles, l'abric de llana que aviat caldria esquilar. El grup, immens, ocupant el prat. Les potes, moltes, trepitjant l'herba. Les mandíbules amunt i avall, rosegant. Una que s'estirava al sol. Una altra que feia l'orni fins que la marcava el gos i tornava, resignada, entre les altres. I llavors va encetar un full en blanc i va seguir els traços i va veure perfilar-se entre les ombres una silueta. Un home. Fort. Fosc. Amb barba d'uns quants dies, amb els braços amples, amb les cames gruixudes. Llavors la Gabriela va sentir el xiulet, va alçar els ulls del paper, el va veure.

Li quedava lluny i no en distingia les faccions; l'estava dibuixant per la mateixa intuïció que l'havia empesa corriol amunt, vall enllà. Va resseguir-li els braços espessos, les celles negres, les mans de pell tallada. Hauria pogut dibuixar-lo com volia que fos, però va dibuixar-lo com sabia que era.

No estava segura que, des d'on era, tot i la motxilla vermella, ell la veiés. Devia ser un punt en el paisatge, sola, asseguda sobre una pedra, amb el carbonet a la mà. Va mirar-se el darrer esbós, va endreçar la llibreta, va enfilel el camí de baixada cap a casa, lleugera, sense notar al cos la gana ni la nit mal dormida, sense pensar que si baixava tan ràpid l'endemà li farien mal les cames.

El sol era ben alt i va instal·lar a l'era el cavallet atrotinat que li havia fet el pare quan, de petita, començava a pintar. Va agafar les aquarel·les. No li va caldre mirar el bloc

que havia omplert d'ombres per pintar tots els tons de la llana groguenca; tots els ulls foscos, minúsculs, brillants; tots els colors del verd que esclatava a la vall.

Fins que es va quedar sense llum va pintar, i en mirar-se l'estesa de làmines va adonar-se que tot eren bèsties. No l'havia pintat a ell, tot i que d'alguna manera hi era. En el nervi, en la força, en la urgència amb què havia pintat, hi era.

Tenia una gana ferotge. Va menjar-se el pa que quedava del dia abans, l'embotit que havia dut de Lisboa, la fruita que no s'havia acabat al matí. Va devorar tot el que tenia i va caure rendida a sobre el llit.

Si va somiar alguna cosa, aquella nit, l'endemà no se'n recordava. Va despertar-la la calor del pic de migdia i va decidir aprofitar el sol per banyar-se al riu. Feia olor de suat i, anant cap al rierol, amb la tovallola en una espatlla, pensava si ell també devia fer-ne. Si devia fer pudor d'ovella, si devia banyar-se, també, al riu.

L'aigua era molt freda. Va ficar els peus al petit rabeig on s'havia banyat tota la vida amb l'àvia, per on el riu baixava tranquil, sense violències; un corrent transparent com els ulls d'algú que no té res a amagar. Va ficar-hi els peus i l'aigua li arribava fins al tou de la cama, una mica més avall dels genolls. El fred li feria la carn, se li acostava als ossos, la feia sentir cruament desperta. Va enfonsar-hi les mans, fent un platet amb els palmells de costat, i va tirar-se l'aigua a la cara. Queien els regalims cos avall, eriçant-li la pell, endurant-li els mugrons, esgarrapant-li l'esquena. Queien els regalims cos avall i va voler-ne més, i va repetir l'acció moltes vegades, i al final va estirar-se sobre els còdols del fons del riu, i de tan glaçat que estava va deixar de respirar.

Submergida en el fred despietat, el temps semblava allargar-se. Va imaginar el pastor mirant-la i va obrir les cames. Les agulles gelades a la pell, com si tota ella estigués en carn viva. «És això», va dir-se, «tota jo carn viva; tota jo viva, carn».

Va aixecar-se lentament i, amb cerimònia, Venus que neix del riu, va sortir de l'aigua. Sota la tovallola vella, capa improvisada, tremolava. Es va abraçar els genolls i va besar-los i, passat el primer fred, va estirar-se al sol i va deixar que l'escalfor li llepés les ferides que li havia fet l'aigua gelada.

Tenia els ulls tancats, les parpelles dues taques taronges, cortines que tapaven el cel, càpsula protectora, mur que li feia invisible tot el que no fos batec del cor. «Et batega molt fort, el cor», li havia dit l'Arnaldo la primera tarda que havien fet l'amor. I ella no havia sabut si ho deia admirat o amb una mica de por, però ara pensava que totes dues coses. Que si la veiés aquí, vora el riu, salvatge, l'admiraria i tindria por.

Va sentir fressa d'ovelles que passaven pel camí i les va deixar passar. Va sentir bordar els gossos, va sentir passes que s'acostaven, va sentir una ombra que li tapava la cara. No va obrir els ulls. Va estar-se quieta, només, com al riu, carn viva que batega massa fort. L'ombra va marxar.

Les esquelles s'anaven apagant. Al cap d'una estona tornaven a sentir-se només els insectes, l'aigua que baixava, una mica de vent que removia alguns arbustos. En vestir-se, se li va fer estranya la roba a sobre la pell. Sense cap pressa, respirant a plens pulmons cada alè d'aire, va fer cap a la casa. A l'entrada hi va trobar un petit

pom de linàries, verd esquitxat de violeta sobre el banc de pedra. Se'l va posar a la solapa.

Potser va ser la gana i el rebost buit, o potser va ser un voler-se veure en el reflex dels ulls dels altres. Sóc de la tribu, jo també. Dibueix besties, em banyo nua, però sóc de la tribu. El cas és que va arreglar-se una mica, va agafar el cotxe i va baixar al poble a sopar. Al bar hi havia la gent de sempre, i quan la vella Chica va sentir que en Roldao la saludava, va sortir de la cuina a rebre-la amb grans festes, grans abraçades, grans crits perquè estava més prima i havia de menjar.

Va sopar a la cuina, mentre la Chica li explicava les xafarderies del poble i li responia de tant en tant a en Roldao que sí, que ja sortia la sopa. Va fer-se tard i van tancar i la Gabriela continuava allà, a la cuina de la Chica, ajudant-la a rentar plats. Se'ls havia acabat la conversa però es feien companyia, com si a totes dues els costés dir-se adéu.

Quan van acabar de recollir, la Chica va engegar la ràdio i va treure una ampolla d'herbes i tres gotets petits. En Roldao va seure amb elles, content de reveure la néta de l'Albertina de cal de la vall, content de ser viu, encara. Va començar a explicar històries de quan eren joves, va insinuar que hi hauria pogut festejar, amb l'Albertina, i la Chica li va fer un cop de colze, de per riure, i li va dir que no digués tantes mentides, que ja el primer dia d'escola l'havia ullada a ella i se n'havia enamorat.

Devien passar les dotze i sonava aquella cançó que li havia agradat tant al concert d'Amalia Rodrigues on havia acompanyat l'Arnaldo feia dues o tres setmanes; *em cada esquina um amigo, em cada rosto igualdade*. L'Arnaldo també s'havia enamorat d'ella el primer dia d'escola, o gairebé, tot i que ella va ser molt més tard, que s'hi va fixar.

À *sombra duma azinheira que já não sabia a idade*, cantava la ràdio, i la Gabriela va recordar com havia tornat a casa sola, en taxi, aquella nit, perquè l'Arnaldo anava «a fer unes copes» amb els altres oficials. Ella sabia que les copes eren una excusa per parlar de tot el que no podien parlar al quarter, i va esperar-lo desperta, aquella nit.

Va arribar neguitós, molt tard. La Gabriela el va despullar, va besar-li les parpelles, va estirar-lo al llit. I ell es va deixar fer, al principi, dòcil com solia ser quan ella el buscava, i després no. Després va agafar les regnes, va nuar-li els canells amb les mans fortes, la va prendre amb una necessitat dura i crua.

No van parlar, aquella nit; no parlaven gairebé mai. Però s'hi va sentir molt propera, i segurament va ser la cançó i el record d'estar-se abraçats, fumant, mirant com l'alba anava omplint de llum el llit, el que la va fer apurar les herbes i alçar-se.

No va tornar a la casa de pedra a tancar els porticons, a buscar la maleta, a recollir les quatre coses que hi havia deixat escampades. Va enfilat cap al sud, cap a Lisboa, i va conduir tranquil·la, amb un dit de finestra oberta que deixava passar l'aire fresc de la nit. Carn viva que torna a casa, cor bategant que recorda el camí.

Al matí, molt d'hora, quan va arribar a Lisboa, no es va poder acostar a casa. Els carrers els havia pres la gent, que cantava i alçava el puny i deia que ja n'hi havia prou de guerres, que els soldats s'havien plantat. Va haver de deixar el cotxe en un carrer que no coneixia, va haver de deixar-se portar per la gentada que somreia borratxa de

no sabia exactament què. De la sensació d'estar canviant la història, de la sensació de tenir l'exèrcit al seu costat, de la sensació que estava a punt d'acabar-se una nit molt llarga.

—Gabriela!

Va girar-se. Hi havia l'Arnaldo, enfilat a un camió, somrient. Semblava més jove, escabellat, amb la camisa de l'uniforme oberta.

—No m'has portat clavells del mercat central, com tothom?

Ella es va mirar les flors, se les va treure de la solapa, va oferir-li les linàries. Va acceptar les mans que li donaven i va enfilat-se al camió. Rient, va recórrer al costat del seu home la ciutat viva que batejava fort, carn de primavera exaltada.

Avançament editorial per gentilesa de l'[Editorial Empúries](#)